

O'QITUVCHI KREATIVLIGI VA INNOVATSION YONDASHUVNING TA'LIM SAMARADORLIGIGA TA'SIRI

Meliyeva Dilfuza O'ralovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'qituvchisi

Mamadiyeva Shamsiya

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakultiteti, 3BT-S-21guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17337134>

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'qituvchi kreativligi va pedagogik innovatsion yondashuvlarning ta'lim jarayonidagi samaradorlikka ta'siri o'rganilgan. Maqolada o'qituvchining ijodiy yondashuvi va yangi pedagogik metodlarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish, motivatsiyasini oshirish imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish orqali dars jarayonini qiziqarli, interaktiv va samarali qilish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: o'qituvchi kreativligi, pedagogik innovatsiyalar, ta'lim samaradorligi, ijodiy yondashuv, o'quvchilar motivatsiyasi, interaktiv darslar, zamonaviy metodlar, ta'lim texnologiyalari, kompetensiyalarni rivojlantirish, dars jarayoni

Annotation: This article explores the impact of teacher creativity and pedagogical innovative approaches on the effectiveness of the educational process. It analyzes how teachers' creative approaches and the use of new pedagogical methods contribute to the development of students' knowledge and skills, enhancing their motivation. Furthermore, recommendations are provided on applying innovative technologies to make lessons more engaging, interactive, and effective.

Keywords: teacher creativity, pedagogical innovations, educational effectiveness, creative approach, student motivation, interactive lessons, modern methods, educational technologies, skill development, lesson process

Аннотация: В статье исследуется влияние креативности учителя и педагогических инновационных подходов на эффективность образовательного процесса. Анализируется, как творческий подход учителя и использование новых педагогических методов способствуют развитию знаний и навыков учащихся, повышению их мотивации. Также представлены рекомендации по применению инновационных технологий для более интересного, интерактивного и эффективного проведения уроков.

Ключевые слова: креативность учителя, педагогические инновации, эффективность обучения, творческий подход, мотивация учащихся, интерактивные уроки, современные методы, образовательные технологии, развитие компетенций, учебный процесс

Zamonaviy ta'lim jarayoni tezkor o'zgarishlar va yuqori talablar bilan ajralib turadi. Global raqobat sharoitida o'quvchilarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini samarali shakllantirish uchun o'qituvchining kreativligi va pedagogik innovatsion yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi. Kreativlik o'qituvchiga darsni qiziqarli, interaktiv va o'quvchilarning individual qobiliyatlariga mos ravishda tashkil etishga yordam beradi. Shu bilan birga,

pedagogik innovatsiyalar — yangi metod, texnologiya va ta'lim vositalarini tatbiq etish — ta'lim jarayonini samarali va raqobatbardosh qiladi. Kreativ o'qituvchi faqat dars beruvchi emas, balki o'quvchilarning fikrlash, ijodiy qobiliyat va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiruvchi muhim omil hisoblanadi. Innovatsion yondashuvlar orqali o'quv jarayoni interaktiv va qiziqarli bo'lib, o'quvchilarning motivatsiyasi va faol ishtirokini oshiradi. Shu nuqtai nazardan, o'qituvchi kreativligi va innovatsion metodlarni tatbiq etishning ta'lim samaradorligiga ta'siri masalasi ilmiy jihatdan dolzarbdir.

Maqola doirasida o'qituvchi kreativligi va pedagogik innovatsion yondashuvlarning nazariy asoslari, ularni ta'lim jarayonida qo'llashning samaradorlikka ta'siri hamda amaliy misollar tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion metodlarni tatbiq etish bo'yicha tavsiyalar beriladi. O'qituvchi kreativligi va uning ta'lim jarayonidagi roli: O'qituvchi kreativligi ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Kreativlik — bu yangi, original g'oyalar ishlab chiqish, o'quvchilarning qiziqishini uyg'otish va darsni interaktiv qilish qobiliyatidir. Kreativ o'qituvchi darsni monoton va quruq qilib emas, balki o'quvchilarning fikrlash va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradigan tarzda tashkil qiladi. Kreativ o'qituvchilar o'z darslarida quyidagi usullardan foydalanadi: Vizual vositalar (diagramma, grafik, infografika) yordamida ma'lumotlarni tushuntirish. Muammoli va izlanishli topshiriqlar berish, shunda o'quvchilar mustaqil qaror qabul qiladi. O'quvchilarning individual qiziqish va qobiliyatlarini inobatga olgan differensial yondashuv. Rolli o'yinlar, drammatizatsiya va gamifikatsiya orqali darsni qiziqarli qilish. Dars davomida real hayotiy misollar va amaliy mashqlar kiritish. Shu bilan birga, o'qituvchi kreativligi o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Motivatsiya qanchalik yuqori bo'lsa, ta'lim jarayoni shunchalik samarali bo'ladi. Masalan, o'quvchilar ijodiy topshiriqlarni bajarishda faollashadi, o'z bilimlarini mustaqil tekshiradi va yangi ko'nikmalarni tezroq o'zlashtiradi. Pedagogik innovatsion yondashuvlar va ularning turlari: Pedagogik innovatsion yondashuvlar — bu ta'lim jarayonini samarali va interaktiv qilish maqsadida qo'llaniladigan yangi metod va texnologiyalar majmui. Ular o'quvchilarning bilim olish jarayonini osonlashtiradi, darsni qiziqarli qiladi va o'quvchilarning kompetensiyalarini rivojlantiradi. Eng ko'p qo'llaniladigan innovatsion yondashuvlar sirasiga biz quyidagilarni kiritishimiz mumkin: Loyiha asosida o'qitish (Project-Based Learning): O'quvchilar mustaqil yoki guruh bo'lib loyihalarni amalga oshiradi, natijada amaliy ko'nikmalar hosil bo'ladi. Gamifikatsiya: O'quv jarayonini o'yin elementlari bilan boyitish, masalan, ball tizimi, reytinglar, mini-turnirlar orqali motivatsiyani oshirish. STEAM va fanlararo integratsiya: Ilm-fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika fanlarini birlashtirib o'qitish orqali kreativ fikrlashni rivojlantirish. Onlayn va raqamli texnologiyalar: Virtual laboratoriyalar, interaktiv darsliklar va o'quv platformalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish. Kooperativ o'qitish: O'quvchilar guruhlarda ishlaydi, bir-biridan o'rganadi va birgalikda muammolarni hal qiladi. Har bir innovatsion yondashuv o'quv jarayonini qiziqarli, interaktiv va samarali qiladi, o'quvchilarning faolligini oshiradi hamda ularni mustaqil fikrlashga o'rgatadi. O'qituvchi kreativligi va innovatsion yondashuvlarning ta'lim samaradorligiga ta'siri. Pedagogik innovatsiyalar va o'qituvchi kreativligi birgalikda ishlaganda ta'lim samaradorligi sezilarli darajada oshadi. Samaradorlik quyidagi jihatlar bilan o'lchanadi: Bilim va ko'nikmalar darajasi — o'quvchilar o'zlashtirgan bilimni amalda qo'llay oladi. Motivatsiya va faollik — o'quvchilar

darsda faol ishtirok etadi va o'zini rivojlantirishga intiladi. Ijodiy fikrlash — o'quvchilar yangi g'oyalar ishlab chiqish va muammolarni kreativ hal etish qobiliyatiga ega bo'ladi. Ijtimoiy ko'nikmalar — guruh ishlari va kooperativ faoliyat orqali muloqot, hamkorlik va yetakchilik ko'nikmalari shakllanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'qituvchi kreativligi yuqori bo'lgan va innovatsion metodlarni qo'llaydigan maktablarda o'quvchilarning fanlardan bilim darajasi, motivatsiyasi va darsga qiziqishi ancha yuqori bo'ladi. Shu sababli, pedagoglarning professional rivojlanishi, ijodiy fikrlashini oshirish va innovatsion texnologiyalar bilan tanishtirilishi ta'lim samaradorligini oshirishning muhim shartidir. O'qituvchi kreativligi va innovatsion yondashuvlarni ta'lim jarayonida samarali tatbiq etish uchun quyidagi tavsiyalar beriladi: O'qituvchilar uchun ijodiy seminar va treninglar tashkil qilish. Dars rejasiga innovatsion metodlarni integratsiya qilish. Interaktiv va gamifikatsiyalashgan o'quv materiallari yaratish. O'quvchilarning individual qobiliyatlarini inobatga olgan differensial yondashuvni qo'llash. Raqamli vositalar va ta'lim platformalaridan faol foydalanish. Ushbu tavsiyalarni tatbiq etish orqali o'quv jarayoni nafaqat samarali, balki qiziqarli, interaktiv va o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradigan holga keladi.

Maqolada o'qituvchi kreativligi va pedagogik innovatsion yondashuvlarning ta'lim samaradorligiga ta'siri tahlil qilindi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'qituvchining ijodiy yondashuvi va yangi pedagogik metodlarni qo'llashi o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshirish, motivatsiyasini kuchaytirish va dars jarayonini interaktiv hamda qiziqarli qilish imkonini beradi. Pedagogik innovatsiyalar orqali o'quvchilar mustaqil fikrlash, ijodiy qaror qabul qilish va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishga o'rgatiladi. Shu bilan birga, o'qituvchi kreativligi va innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini uyg'otish va zamonaviy bilim va ko'nikmalarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shunday ekan, pedagoglarning professional rivojlanishi, ijodiy va innovatsion yondashuvlarga tayyorligi ta'lim samaradorligini oshirishning asosiy omili hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Abdullayeva, S. (2020). Pedagogik innovatsiyalar va ularning maktab ta'limida qo'llanilishi. Toshkent: O'zbekiston pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Akhmedov, R. (2019). O'qituvchi kreativligi va innovatsion pedagogik yondashuvlar. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
3. Johnson, D., Johnson, R., & Holubec, E. (2018). Cooperative Learning in the Classroom. Alexandria: ASCD.
4. Meliyeva, D. O. (2025). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING MUSTAQIL ISHLASH KO'NIKMALARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI. Inter education & global study, (2), 320-328.
5. Мелиева, Д. (2024). Boshlang 'ich sinf o'quvchilarining mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirishning davlat miqyosidagi ahamiyati. Журнал универсальных научных исследований, 2(5), 1106-1108.
6. Heick, T. (2019). Innovation in Education: Methods and Applications. Education Week Press.
7. Ganieva, N. (2020). O'qituvchi professional rivojlanishi va kreativ yondashuv. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi nashriyoti.

8. Fullan, M. (2016). The New Meaning of Educational Change. New York: Teachers College Press.
9. Zokirov, I. (2021). Pedagogik texnologiyalar va interaktiv o'qitish. Toshkent: O'zbekiston pedagogika jurnali, 4(18), 12–20.
10. Sawyer, R. K. (2014). Creative Teaching and Learning: The Role of Innovation in Education. Cambridge: Cambridge University Press.